

Kaheksa ootamatut
lugu

ROALD DAHL

Tõlkinud Epp Aareleid

Draakon & Kuu

There's more to Roald Dahl than great stories . . .

Did you know that 10% of author royalties* from this book go to help the work of the Roald Dahl charities?

Roald Dahl is famous for his stories and rhymes, but much less well known is how often he went out of his way to help seriously ill children. Today **Roald Dahl's**

Marvellous Children's Charity continues his fantastic work by helping thousands of children with neurological or blood conditions - causes very dear to Roald Dahl's heart. It provides vital support such as nurses, equipment and all-important fun for children in the UK, and helps children everywhere through pioneering research.

Can you do something marvellous to help others? Find out how at www.roalddahlcharity.org

The Roald Dahl Museum and Story Centre, based in Great Missenden just outside London, is in the Buckinghamshire village where Roald Dahl lived and wrote. At the heart of the Museum, intended to inspire a love of reading and writing, is his unique archive of letters and manuscripts. As well as two fun-packed biographical galleries, the Museum boasts an interactive Story Centre, and is now the home of his famous writing hut. It is a place for the family, teachers and their pupils to explore the exciting world of creativity and literacy. www.roalddahlmuseum.org

Roald Dahl's Marvellous Children's Charity is a registered charity no: 1137409

The Roald Dahl Museum and Story Centre (RDMSC) is a registered charity no. 1085853.

The Roald Dahl Charitable Trust, a newly established charity, supports the work of RDMCC and RDMSC.

* Donated royalties are net of commission

'The Umbrella Man', 'Mr Botibol', 'Vengeance is Mine Inc', and 'The Butler' were first published in Great Britain in 1980 by Michael Joseph Ltd in *More Tales of Unexpected* copyright © Roald Dahl, 1973, 1980

'Ah, Sweet Mystery of Life' first appeared in *The New York Times* in 1976 and was first published in Great Britain in 1989 by Michael Joseph Ltd in *Ah, Sweet Mystery of Life* copyright © Roald Dahl, 1976, 1989

'The Bookseller' was first published in *Playboy* in 1986 copyright © Roald Dahl, 1986

'The Hitchhiker' appeared first in *The Wonderful Story of Henry Sugar*, first published in Great Britain in 1977 by Jonathan Cape Ltd copyright © Roald Dahl, 1977

'The Surgeon' was first published in *Playboy* in 1986 copyright © Roald Dahl, 1986

This edition published by arrangement with David Higham Associates Ltd

© Tõlge Epp Aareleid, Draakon & Kuu, 2015

Toimetanud Marilyn Lips

Kujundanud Blue Shoe/Leelo Märjamaa

Trükkitud Printon

Esimene trükk

ISBN 978-9949-9677-6-6

Kirjastus Draakon & Kuu

Viru 16, pk 1a, 10140 Tallinn

www.draakonkuu.com

Sisukord

Vihmavarjumees	7
Hr Botibol	15
Minu käes on kättemaks	40
Ülemteener	64
Ah, elu sulnis salapära!	69
Raamatukaupmees	76
Pöidlaküüdimees	99
Kirurg	114

Vihmavarjumees

MA JUTUSTAN TEILE ühe naljaka loo, mis juhtus minu ja emaga eile õhtul. Ma olen kaheteistaastane ja ma olen tüdruk. Mu ema on kolmkümmend neli, aga mina olen juba praegu vaat et sama pikk kui tema.

Eile pärastlõunal viis ema mu Londonisse hambaarsti juurde. Too avastas ühe hambaaugu. Auk oli ühes tagumises hambas ja arst pani plommi, ilma et oleks mulle eriti palju haiget teinud. Pärast seda läksime kohvikusse. Mina sõin jäätist banaani ja šokolaadikastmega ning ema võttis tassi kohvi. Kui tõusime lauast, et minema hakata, oli kell umbes kuus õhtul.

Kui kohvikust välja tulime, sadas vihma. “Me peame takso võtma,” ütles ema. Meie kübarad ja mantlid olid tavalistest kangastest ning sadas üsna kõvasti.

“Äkki lähleks hoopis tagasi kohvikusse ja ootaks, kuni vihm järele jääb?” panin ette. Tahtsin veel üht portsu jäätist banaaniga. See oli imehea.

“See vihm ei jää järele,” vastas ema. “Me peame koju saama.”

Seisime kõnniteel vihma käes ja vaatasime taksot otsides ringi. Mitu tükki sõitis mööda, kuid kõigil olid reisijad peal. “Oleks meil ometi juhiga auto,” ütles mu ema.

Just sel hetkel astus meie juurde üks mees. Ta oli väikest kasvu ja üsna vana, arvatavasti seitsekümmend või veelgi rohkem. Ta kergitas viisakalt kaabut ja lausus mu emale:

Roald Dahl

“Vabandage, ma väga loodan, et ma teile tüli ei tee . . .” Tal olid uhked valged vuntsid, valged puhmaskulmud ja rõõsa kortsuline nägu. Kõrgel pea kohal hoidis ta vihmavarju.

“Jah?” vastas mu ema väga jahedalt ja eemalehoidvalt.

“Kas ma tohiksin teilt üht teenet paluda?” alustas mees. “See on tõesti kõigest tühine palve.”

Nägin, kuidas ema teda kahtlustavalt silmitses. Minu ema on kahtlustava loomuga inimene. Eriti suurt kahtlust äratavad temas kaks asja – võõrad mehed ja keedumunad. Olles keedumunal ülemise otsa maha lõiganud, surgib ta munakoore sees lusikaga ringi, justnagu arvaks, et leiab sealt hiire või midagi taolist. Võõraste meeste puhul on tema kuldreegel selline: “Mida kenam mees tundub, seda valvsam tuleb olla.” See väike vanamees tundus iseäranis kena. Ta oli viisakas. Ta oli hea jutuga. Ta oli hästi riides. Ta oli tõeline härrasmees. Seda, et ta oli härrasmees, sain ma aru tema kingade järgi. “Härrasmehe võib peaaegu alati ära tunda kingade järgi, mis tal jalas on,” oli mu ema teine lemmikütlus. Sel mehel olid ilusad pruunid kingad.

“Asjalood on sellised,” alustas väike vanamees, “et ma olen tibake jännis. Mul oleks veidi abi vaja. Mitte palju, ma kinnitan. Tegelikult pole see peaaegu mitte midagi, aga mul on seda tõesti vaja. Vaadake, proua, minusugused vanainimesed muutuvad sageli kohutavalt hajameelseks . . .”

Mu ema oli lõua püsti ajanud ja vaatas vanamehe peale ülbelt ülalt alla. Minu ema jääne ülalt-alla pilk on hirmuäratav asi. Enamik inimesi läheb selle peale liimist lahti. Ükskord nägin ma, kuidas mu oma kooli direktress hakkas kogeleva ja kõkutama nagu pooletoobine, kui mu ema teda tõeliselt vastiku jäise ülalt-alla pilguga sihtis. Ent see väike vanamees kõnniteel, vihmavari pea kohal, ei pilgutanud silmagi. Ta naeratas malbelt ja sõnas: “Palun, uskuge mind, proua, kui ma ütlen, et mul pole kombeks daame tänaval peatada ja neid oma hädadega koormata.”

“Ma loodan ka,” märkis ema.

Mul oli päris piinlik ema tõreda oleku pärast. Tahtsin talle öelda: “Oh, emme, taeva päralt, ta on väga-väga vana mees. Ja ta on lahke ja viisakas ning mingisugusesse hätta sattunud, nii et ära käitu temaga nii vastikult.” Aga ma ei lausunud sõnagi.

Väike vanamees tõstis vihmavarju ühest käest teise. “Ma ei ole seda kunagi varem maha unustanud,” teatas ta.

“Mida te ei ole kunagi maha unustanud?” küsis mu ema rangelt.

“Oma rahakotti,” vastas vanamees. “Arvatavasti jätsin selle oma teise pintsaku taskusse. Kas see pole mitte kõige rumalam asi, mida teha?”

“Kas te küsite minult raha?” uuris ema.

“Oh, heldus, ei!” hüüdis vanamees. “Hoidku taevas selle eest!”

“Mida te siis soovite?” küsis mu ema. “Palun tehke kähku. Me liguneme siin täiesti läbi.”

“Ma tean, et ligunete,” vastas vanamees. “Ja sellepärast ma pakungi oma vihmavarju, et see teid kuivas hoiaks, ja te saate selle päriks, kui . . . kui vaid . . .”

“Kui vaid mida?” uuris mu ema.

“Kui te vaid annaksite mulle vastutasuks ühe naela takso- raha, et ma koju saaksin.”

Ema oli ikka veel umbusklik. “Kui teil ei olnud algusest peale raha,” küsis ta, “siis kuidas te siia saite?”

“Ma jalutasin,” vastas vanamees. “Võtan iga päev ette kena pika jalutuskäigu ning sõidan siis taksoga koju. Ma teen seda iga päev, aasta ringi.”

“Miks te praegu koju ei jaluta?” küsis mu ema.

“Oh, ma soovin, et võiksin seda teha,” vastas mees. “Tõepoolest soovin. Aga ma ei usu, et mu nõdrad vanad jalad vastu peaksid. Olen juba niigi liiga kaugele tulnud.”

Mu ema seisis paigal ja näris alahuult. Nägin, kuidas ta pisut leebuma hakkas. Ja mõte vihmavarjust, mille alla varjuda,

ahvatles teda ilmselt ka.

“See on ilus vihmavari,” kiitis väike vanamees.

“Seda ma märkasin jah,” vastas mu ema.

“See on siidist,” jätkas vanamees.

“Ma näen jah.”

“Niisiis, võtke see endale, proua,” pakkus vanamees. “Ma kinnitan, et maksin selle eest üle kahekümne naela. Aga sel pole mingit tähtsust, kui ma vaid pääsen koju oma vanu jalgu puhkama.”

Nägin, kuidas mu ema käsi käekoti kinnist kobama hakkas. Ema märkas, et ma teda jälgin. Seekord olin mina see, kes tema poole oma jäise pilgu saatis ja ema teadis täpselt, mida ma talle öelda tahtsin. Kuule nüüd, emme, ütles mu pilk, sa lihtsalt *ei tohi* ühte väsinud vana meest niimoodi ära kasutada. See on närune tegu. Mu ema käed peatusid ja ta vaatas mulle otsa. Seejärel ütles ta väikesele vanamehele: “Minu meelest ei ole see päris õige, et ma võtan vastu vihmavarju, mis on väärt kaksikümne naela. Ma arvan, et annan teile parem lihtsalt taksoraha ja kogu lugu.”

“Ei, ei, ei!” hüüdis vanamees. “See ei tule kõne allagi! Ma ei taha sellest midagi kuulda! Mitte eluilmaski! Ma ei võtaks eales teie käest niimoodi raha vastu! Võtke vihmavari, armuline daam, ja hoidke oma õlad kuivas!”

Ema saatis mulle võiduka kõõrdpilgu. Näed nüüd, ütles see. Sa eksid. Ta *tahab*, et ma vihmavarju vastu võtaksin.

Ema kaevus käekotti ja otsis välja ühenaelase rahatähe. Ta ulatas selle väikesele vanamehele. Too võttis rahatähe vastu ja andis emale vihmavarju. Vanamees pistis raha taskusse, kergitas kaabut, tegi kärmelt kerge kummarduse ning sõnas: “Suur tänu teile, proua, tänan teid.” Ja läinud ta oligi.

“Tule varju alla kuiva, kallike,” ütles ema mulle. “Meil vedas, eks? Mul pole kunagi varem siidvihmavarju olnud. Ma pole saanud seda endale lubada.”

“Mispärast sa temaga alguses nii vastikult käitusid?” küsisin.

“Tahtsin kindlaks teha, et tegu pole petisega,” vastas ema. “Ja tegingi. Ta oli härrasmees. Mul on väga hea meel, et sain teda aidata.”

“Jah, emme,” nõustusin.

“Tõeline härrasmees,” jätkas ema. “Ja jõukas pealekauba, muidu ei oleks tal siidvihmavarju. Mind ei üllataks, kui tal kogu ni tiitel oleks. Sir Harry Goldsworthy või midagi säärast.”

“Jah, emme.”

“See on ka sulle heaks õppetunniks,” jätkas ema. “Ära kunagi liialt kiirusta. Võta alati aega, enne kui kellegi kohta hinnangu langetad. Siis ei eksi sa kunagi.”

“Seal ta lähebki,” osutasin. “Vaata.”

“Kuskohas?”

“Sealsamas. Ta läheb üle tee. Jeerum, emme, vaata, mis-moodi ta kiirustab.”

Jälgisime, kuidas väike vanamees põikas nobedasti autode vahelt läbi. Üle tänava jõudes keeras ta väga kiiresti kõndides vasakule.

“Mulle ta küll eriti väsinud ei tundu, emme, aga sulle?”

Ema ei vastanud.

“Ja ei paista ka, et ta üritaks taksot leida,” ütlesin ma.

Ema seisis hiirvaikselt ja kangelt paigal ning jõllitas üle tänava väikest vanameest. Nägime teda selgesti. Tal paistis olevat kohutavalt kiire. Ta tormas mööda kõnniteed, põikas teiste jalakäijate eest kõrvale ja vehkis kätega nagu marssiv sõdur.

“Tal on midagi kavas,” teatas ema kivistunud ilmel.

“Aga mida?”

“Ma ei tea,” kähvas ema. “Aga ma kavatsen välja selgitada. Tule kaasa.”

Ema võttis mul käest kinni ja me läksime koos üle tee. Seejärel suundusime vasakule.

“Näed sa teda?” küsis ema.

“Jah. Seal ta ongi. Keerab järgmisest tänavast paremale.”

Roald Dahl

Jõudsime tänavanurgale ja pöörasime paremale. Väike vanamees oli meist umbes kakskümmend jardi eespool. Ta lidus edasi nagu jänes ja me pidime väga kiiresti kõndima, et temaga sammu pidada. Vihmasadu oli nüüd veelgi tihedamaks muutunud ja ma nägin, kuidas vesi vanamehe kaabuservalt tema õlgadele tilkus. Meie aga püsisime oma kena suure siidvihmavarju all mugavasti kuivas.

“Mis tal ometi kavas on?” lausus ema.

“Mis siis, kui ta ringi pöörab ja meid märkab?” küsisin.

“Mul ükspuha, kui ta seda ka teeb,” ütles ema. “Ta valetas meile. Ta ütles, et on liiga väsinud, et kõndida aga praegu jookseb, nagu oleks tal tuli takus! Ta on üks närune valevorst! Ta on petis!”

“Sa tahad öelda, et ta ei olegi tiitliga härrasmees?” küsisin.

“Ole tasa!” vastas ema.

Järgmisel ristmikul keeras väike vanamees taas paremale.

Seejärel keeras ta vasakule.

Siis jälle paremale.

“Nüüd ma seda asja enam sinnapaika ei jäta,” lausus ema.

“Ta on kadunud!” hüüdsin. “Kuhu ta läks?”

“Ta läks sellest uksest sisse,” ütles ema. “Ma nägin teda! Sinna majja! Taevas hoidku, see on kõrts!”

Tegu oligi kõrtsiga. Üle kogu maja esikülje ühest otsast teiseni seisis suurte tähtedega kirjas “PUNANE LÕVI”.

“Sa ei lähe ju ometi sinna sisse, emme?”

“Ei,” vastas ema. “Me vaatame väljast.”

Kõrtsil oli suur klaasaken ja ehkki see oli seestpoolt veidi udune, nägime ruumis toimuvat väga selgesti, kui akna ligi astusime.

Seisime tihedalt teineteise ligi litsutuna kõrtsi akna taga. Mina klammerdusin ema käe külge. Suured vihmapiisad trummeldasid valjusti vastu vihmavarju. “Seal ta ongi,” ütlesin. “Seal.”

Ruum, kuhu me sisse vaatasime, oli rahvast ja sigaretisuitsu

täis ning meie väike vanamees viibis kõige selle keskel. Ta oli nüüd kaabu ja mantli ära võtnud ning trügis läbi rahvasumma kõrtsileti poole. Pärale jõudes asetas ta mõlemad käed letile ja lausus midagi kõrtsmikule. Nägin, kuidas tema huuled tellimust esitades liikusid. Kõrtsmik keeras mõneks sekundiks selja ja tuli tagasi väheldase klaasiga, mis oli pilgeni täis helepruuni vedelikku. Väike vanamees asetas letile ühenaelase rahatähe.

“See on minu ühenaelane!” sisistas ema. “On tal vast jul tumust!”

“Mis seal klaasis on?” küsisin.

“Viski,” vastas ema. “Puhas viski.”

Kõrtsmik ei andnud vanamehele ühenaelasest vahetusraha tagasi. “Küllap on see kolmekordne viski,” lausus ema.

“Mis asi on kolmekordne viski?” uurisin.

“Tavapärasest kolm korda suurem kogus,” vastas ema.

Väike vanamees võttis klaasi ja tõstis huultele. Ta kallutas klaasi kergelt. Siis kergitas ta põhja kõrgemale . . . ja kõrge male . . . ning üsna pea oli kogu viski üheainsa sõõmuga tema kõrist alla kadunud.

“See on küll igavesti kallis klaasitäis,” märkisin ma.

“Täiesti naeruväärne!” ütles mu ema. “Kujuta ette, et maksad terve naela millegi sellise eest, mille sa ühekorraga alla neelad!”

“See läks talle maksma rohkem kui ühe naela,” parandasin. “See läks talle maksma kahekümnenaelase siidvihmavarju.”

“Läks tõepoolest,” nõustus ema. “Ta peab olema nupust nikastanud.”

Väike vanamees seisis kõrtsileti ääres, tühi klaas käes. Ta naeratas nüüd ning üle tema ümara rõõsa näo levis omalaadne kuldne naudingukuma. Nägin, kuidas ta limpsas keelega üle valgete vuntside, just nagu otsiks veel viimast väärtuslikku viski tilka.

Aegamisi keeras ta kõrtsiletile selja ja trügis taas läbi rahvasumma sinna, kus rippusid tema kaabu ja mantel. Ta pani kaabu

Roald Dahl

pähe ja tõmbas mantli selga. Seejärel – nii võrratult rahulikult ja sundimatult moel, ilma et miski tema juures tähelepanu oleks köitnud – võttis ta riidenagist ühe paljudest seal rippuvatest märgadest vihmavarjudest ning tegi minekut.

“Kas sa nägid?!” kriiskas ema. “Kas nägid, mida ta tegi?!”

“Psst!” sosistasin. “Ta tuleb välja!”

Langetasime vihmavarju, et oma nägusid varjata, ning piilusime selle tagant.

Vanamees astuski välja. Kuid ta ei vaadanud kordagi meie poole. Ta avas pea kohal oma uue vihmavarju ning vudis mine-ma sama teed, mida oli tulnud.

“Nii et sellist väikest mängu ta mängibki!” sõnas mu ema.

“Kena,” ütlesin mina. “Super.”

Järgnesime vanamehele peatänavale, kus olime teda esmakordselt kohanud, ning jälgisime, kuidas ta vahetas ilma igasuguse vaevata oma uue vihmavarju järgmise ühenaelase rahatähe vastu. Sedapuhku oli tegu pika kõhetu mehega, kellel polnud isegi mantlit ega kaabut. Ja niipea, kui tehing oli teostatud, traavis meie väike vanamees mööda tänavat minema ja kadus rahva sekka. Seekord aga läks ta vastassuunas.

“Näed, kui kaval ta on?!” ütles mu ema. “Ta ei lähe kunagi samasse kohta teist korda tagasi!”

“Ta võib niimoodi terve õhtu tegutseda,” märkisin.

“Jah,” vastas ema. “Muidugi. Aga ma vean kihla, et ta palub jumalat, et too ikka sajupäevi annaks.”